

Bérelégedettség-felmérés 2024

Készítette:

Simon Sándor és Szirákiné dr. Kovács Györgyi

Péterfi Rita és Tamás Kincső

Az Informatikai és Könyvtári Szövetség, valamint a Magyar Könyvtárosok Egyesülete 2024. február 7. és 22. között bérelégedettség-felmérést végzett a könyvtáros szakmában dolgozók megkérdezésével. A kérdőívet 1319 fő töltötte ki. A felmérés célja, hogy az érdekvérvényesítés során az adatok ismeretében javítani lehessen az ágazatban dolgozók bérhelyzetén.

A Pulszky Társaság speciálisan a múzeumi területre kidolgozott kérdőívét a kaposvári Takáts Gyula Vármegyei Hatókörű Városi Könyvtár kollégái adaptálták a könyvtári területre.

Az adattisztítást, az adatok kiértékelését, valamint a szövegezést Simon Sándor és Szirákiné dr. Kovács Györgyi, a szolnoki Verseghy Ferenc Könyvtár munkatársai végezték.

A keresztáblákat és az összegzést Péterfi Rita, az az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum főigazgatója készítette, a szöveg véglegesítésében részt vett az intézmény munkatársa, Tamás Kincső.

ÖSSZEGRZÉS

A módszertan

Az Informatikai és Könyvtári Szövetség, valamint a Magyar Könyvtárosok Egyesülete 2024. február 7. és 22. között bérelégedettség-felmérést végzett a könyvtáros szakmában dolgozók körében. A felmérés célja, hogy az érdekérvényesítés során az adatok ismeretében javítani lehessen az ágazatban dolgozók bérhelyzetén.

A kérdőívet 1319 fő töltötte ki, ez 15%-a a hazai könyvtárakban dolgozó 87111 főnek, ez az arány meglehetősen jó válaszadói hajlandóságnak tekinthető.

Fontos leszögezni, hogy a magas részvételi hajlandóság nem jelent egyúttal a teljes ágazatra nézve reprezentativitást.

A válaszadók főbb jellemzői:

- 86% nő,
- 80% diplomás,
- 75% 40 év feletti.

Többségük jelentős könyvtári tapasztalattal rendelkezik:

- 59% több mint 10 éve dolgozik a szakmában;
- 91% teljes munkaidőben alkalmazott;
- csaknem $\frac{3}{4}$ részük nagyobb települések könyvtárainak munkatársa (38% városi, 34% vármegyei hatókörű városi könyvtárnak).

A jövedelmekről

A kérdőívben a havi bruttó fizetésre vonatkozó kérdésnél nem tették lehetővé pontos összeg megjelölését, hanem - többnyire 50 ezer forintoként - emelkedő sávok kiválasztására volt lehetőség. Következésképp a kérdésre: „2024 elején mekkora a könyvtárosok átlagkeresete Magyarországon?” nem tudunk pontos választ adni.

Eredendően azt szeretttük volna megtudni, hogy az országos átlagkeresetekhez, ill. a diplomás keresetekhez viszonyítva a könyvtárban dolgozók mekkora jövedelmekkel rendelkeznek. Hogy az adatfelvételben rejlő pontatlanság ellenére mégis megnevezzünk irányadó számokat, áthidaló megoldást kerestünk, azaz az egyes kategóriák középértékével számoltunk, és így próbáltunk a valósághoz a legközelebb álló értéket megnevezni. (Az eljárás a szakmai szabályokkal nem egyezik.)

Mindezek alapján a válaszadó könyvtárosok átlagkeresete bruttó 390 ezer Ft körüli összegre tehető.

Ami biztosan állítható, hogy a válaszadók 71%-a bruttó 300 ezer – 450 ezer Ft közötti keresettel rendelkezett.

¹ A 2022. évi kötelező statisztikai (kultstat) adatszolgáltatásból származó adatok szerint

- jelentős hányaduk, 86% nem tartja arányosnak a fizetését az elvégzett munkával;
- 40% egyáltalán nem tud félretenni a fizetéséből;
- 1/3 egyáltalán nem kap béren kívüli juttatást a munkáltatójától.
- Az életkor és a fizetések emelkedése csekély összefüggést mutat.
- A könyvtártípus a válaszadó könyvtárosok jövedelmi eloszlását jelentősen nem befolyásolja.

A munkahelyváltásról, pályaelhagyásról

- 40%-ukat foglalkoztatja a munkahelyváltás gondolata, 9% egy éven belül konkrétan tervezi is azt.
- A munkahelyen való megmaradás szempontjai közül első helyen a béremelés áll.

Országos átlagkeresetek

A KSH vonatkozó országos adatai szerint 2023 decemberében hazánkban a teljes munkaidőben alkalmazásban állók bruttó átlagkeresete 655.600.- Ft.

A reálkeresetek 10,3 %-kal nőttek egy év alatt.

Ha a 2023-as teljes évet vizsgáljuk, akkor a bruttó hazai átlagkereset 571.200.- Ft volt.

A pedagógusok bére

- Sok évtizeden keresztül a pedagógusok és a könyvtárosok keresete fej fej mellett haladt egymás mellett. Ez 2024. január 1-jével jelentősen megváltozott. Örömteli, hogy a pedagógusok bérét a kormányzat rendezte: 32,2%-kal emelkedett a pedagógus átlagbére.
- Az egyes kategóriákban a bérek alsó határa a következőképp alakul, ami azt jelenti, hogy 528.000 forintnál kevesebbet pedagógusok nem kereshetnek.² A legfelső kategóriába tartozó kutatótanár havonta min. 750.000.- Ft-ot keres.

² <https://kormany.hu/hirek/januartol-jelentosen-emelkedik-a-pedagogusok-bere>